

Met overheidsgeld, dreigende taal en geheime gesprekken achter de schermen krijgt Milieudefensie grote bedrijven op de knieën

Posted on 4 november 2025 by Calvin Schukkink

Milieudefensie is een oppermachtige club geworden, waar je maar beter geen ruzie mee kunt krijgen. Hoe heeft het zover kunnen komen?

Op 19 augustus stuurde Milieudefensie een brief aan [28 grote bedrijven](#), waaronder ABN AMRO, Ahold Delhaize, Akzo Nobel, Boskalis, ExxonMobil, KLM, Vattenfal en Tata Steel. In de brief kregen de bedrijven 'instructies' om hun meest recente klimaatplannen te delen.

'Deze laten we vervolgens onafhankelijk beoordelen door onderzoeksbureau NewClimate Institute en rangschikken we in de Klimaatcrisis-Index,' zo meldt de website van Milieudefensie. 'Met de Klimaatcrisis-Index brengen we in kaart welke bedrijven lekker bezig zijn, en welke bedrijven de toekomst van de planeet en hun

eigen toekomst op het spel zetten.'

In 2022 kregen de bedrijven – op ASR, Cargill en Vattenfall na – een soortgelijke brief met 'instructies' van Milieudefensie. Toen werden hun klimaatplannen 'niet als voldoende beoordeeld'. 'Wij hopen nu verbetering te zien,' aldus Milieudefensie, die de bedrijven tevens meedeelde dat 'koplopers' door de organisatie zullen worden 'beloond', dat middenmoters zullen worden 'gestimuleerd' en dat 'achterblijvers' erop kunnen rekenen dat ze worden 'aangesproken op hun verantwoordelijkheid en risico's'. Wat Milieudefensie daarmee bedoelt is evident, namelijk een zeer vervelende rechterlijke procedure.

Maffia-achtige methodes

Het zijn feitelijk 'maffia-achtige methodes', constateerde Paul Frentrop eerder dit jaar in [Wynia's Week](#). Met als verschil dat Milieudefensie niet dreigt met geweld, maar met de wet, lees: met procedures die ondernemingen en personen financieel te gronde kunnen richten.

Milieudefensie windt daar geen doekjes om: 'In geval van slecht klimaatbeleid door uw onderneming zal te zijner tijd door eisende partijen zeker bekeken worden of aan directie en commissarissen een individueel verwijt valt te maken en of u naast de vennootschap in persoon gedagvaard kunt worden. Immers, vanwege de gebruikelijk door bestuurders en commissarissen afgesloten bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringen, krijgen eisers op die manier indirect toegang tot de kapitaalcrachtige (her)verzekeraars die deze verzekeringen afsluiten.' Gedrag 'in lijn met het Akkoord van Parijs' is volgens Milieudefensie 'de enige bescherming' tegen al deze juridische en financiële ellende.

Dat Milieudefensie niet bang is om procedures aanhangig te maken, blijkt uit de nieuwe rechtszaak die de ngo begint tegen Shell, die zou moeten stoppen met investeringen in nieuwe olie- en gasvelden. Dat terwijl er nog een andere zaak tegen Shell loopt. Deze oudere zaak heeft Milieudefensie bij het gerechtshof verloren, maar er is cassatie aangetekend bij de Hoge Raad. Ook kondigde Milieudefensie in maart een rechtszaak aan tegen ING, waar de klimaataanpak evenmin zou deugen. Het zijn peperdure procedures, maar Milieudefensie kan ze prima betalen: vorig jaar ontving de organisatie onder meer 12,1 miljoen euro aan subsidies van diverse overheden (ministeries en de Europese Commissie) en ook nog eens 1,5 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij.

Uiterlijk 30 september dienden de 28 bedrijven hun klimaatplannen aan te leveren ter beoordeling. Alleen ExxonMobil en Cargill zijn in gebreke gebleven, laat Milieudefensie aan *Wynia's Week* weten. Dat zal ze echter niet helpen, want hun klimaatplannen zullen 'op basis van publiek beschikbare informatie alsnog worden beoordeeld,' aldus Milieudefensie.

Ahold Delhaize was wel coöperatief: 'Wij hebben de brief van Milieudefensie ontvangen en een reactie gestuurd inclusief links naar de relevante informatie. Ahold Delhaize onderschrijft de noodzaak voor de transitie naar een duurzaam voedselsysteem en het belang van een wetenschappelijke aanpak om dit te realiseren. Wij hebben zowel korte-termijn (2030) als lange-termijn (2040) klimaatdoelstellingen voor onze eigen operatie en onze waardeketen. Deze doelstellingen zijn gevalideerd door het Science Based Targets initiative (SBTi) en in lijn met de SBTi-doelstelling om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius, zoals afgesproken in het Akkoord van Parijs.'

'Langer lopende dialoog'

Ook de NN Group (Nationale Nederlanden) werkte mee: 'NN steunt het Akkoord van Parijs en we delen met Milieudefensie het streven naar een net-zero toekomst. Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek van Milieudefensie. Bij het bepalen van onze klimaatplannen houden wij rekening met een breed palet aan visies, standpunten en (internationale) onderzoeken. We willen een positieve sociale en ecologische impact hebben op de samenleving en bijdragen aan het welzijn van mens en milieu. Door onze krachten te bundelen met anderen en onze stakeholders erbij te betrekken, geloven we dat we kunnen bijdragen aan de overgang naar een CO2-arme toekomst. (-) Het ingaan op het verzoek van Milieudefensie maakt deel uit van een langer lopende dialoog die we met hen hebben over dit belangrijke onderwerp.'

Navraag leert dat ook FrieslandCampina en Vattenfall een 'langer lopende dialoog' met Milieudefensie hebben, evenals de Rabobank, die daar zelfs trots op lijkt te zijn. 'Rabobank heeft al geruime tijd een klimaatplan en werkt actief aan de uitvoering daarvan. Jaarlijks rapporteren we over onze voortgang in ons Jaarverslag en Impactrapport, dat openbaar beschikbaar is via onze website. Daarnaast zijn we regelmatig in gesprek met Milieudefensie en blijven dat ook doen.'

Milieudefensie bevestigt dat. 'Een aantal bedrijven heeft afgelopen september bij

ons nieuwe plannen ingeleverd, nadat we met hen achter de schermen gesprekken voerden. Daarnaast zien we bij veel van de bedrijven dat ze sinds het versturen van de eerste brief en onze klimaatzaak tegen Shell een veel beter inzicht hebben gekregen in hun uitstoot, en wat hun verantwoordelijkheid is op het gebied van klimaat.'

Oppermachtige club

Het zijn voor de bedrijven vast geen gezellige gesprekken, met een ngo die voortdurend dreigt met rechtszaken. Milieudefensie wil daar echter niets over kwijt. 'Om met bedrijven goede gesprekken te voeren, doen we dit achter de schermen en communiceren we hier niet over naar buiten. De gesprekken gaan in algemene zin over hun klimaatplan, de uitdagingen waar ze tegenaan lopen, de context waarin zij opereren, de methodologie van de Klimaatcrisis-Index en de kansen die wij zien voor de bedrijven om hun klimaatplannen te verbeteren.'

Het is nu aan NewClimate Institute om alle klimaatplannen te onderzoeken en te rangschikken in de index. Naar verwachting worden de resultaten in februari 2026 gepubliceerd en dan ook gedeeld met de accountants, ondernemingsraden en toezichthouders van de bedrijven. Met dreigende taal, gesprekken achter de schermen en overheidssubsidies als veruit belangrijkste inkomstenbron is Milieudefensie een oppermachtige club geworden.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook straks in het nieuwe jaar? [**Doneren kan zo.**](#) **Hartelijk dank!** Donateurs kunnen ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw reacties aan reacties@wyniasweek.nl. Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. Welkom!